

Патријарх Порфирије: Наша нада је у Христу, јер нас само Он спасава од смрти и самоће

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 10. новембра 2024. године на светој Литургији у храму Светог Саве на Врачару

Браћо и сестре, као и увек у Јеванђељу Христовом које читамо на светој Литургији имамо одломке који нам говоре о суштини нашег постојања. У данашњем Јеванђељу имамо једну драматичну слику. Наиме, у граду или насељу Наину, које се налази у подножју горе Тавор, горе на којој се Господ преобразио пред ученицима и апостолима својим и показао у нетварној божанској светлости, имамо у овој причи приказану једну тужну поворку, а то је поворка у којој се сахрањује један младић. Жена удовица, што значи да је најпре већ изгубила свог мужа и сасвим сигурно оптерећена и опхрвана тугом, истовремено је била упућена на то да се брине о животу своје деце и да налази у њима утеху. Ево сада и њен син је умро и можемо само замислити каква се туга и горчина у њеној души скупила.

Наин значи лепота, добро и живот. Притом је у том пределу била веома свежа клима, јер је било много растиња и дрвећа, све је упућивало на живот, на бујање снаге, виталности, а ево пред нама се јавља једна слика која открива

наиме реалност људског рода, сваког човека и читавог људског рода. Све око нас, али и све оно што је у нама, све оно што нас чини да јесмо људи, упућује на лепоту, упућује на свежину, упућује на радост, упућује на живот, а изнад свега и пре свега потреба за заједницом и љубав, једном речју. Љубав открива, потврђује и показује да у нама није доминантан порив који је осликан у овој поворци, да у нама није доминантна склоност ка деградацији, ка распадању, ка пролазности и ка смрти. Љубав, као суштина, као есенција онога што ми јесмо и што читав свет јесте, потврђује да имамо стваралачки порив у себи, градитељски порив у себи, склоност ка креативности, ка изграђивању и унапређивању свега, нарочито себе и односа са онима на које смо упућени. Љубав потврђује и показује да ми имамо глад за трајањем и то не трајањем које је ограничено временом и простором, него трајањем које пробија и кида границе времена и простора. Имамо у себи дубинску потребу за вечним трајањем, а то је ништа друго него вечни живот, вечни живот у заједници у загрљају са онима, не само до којих нам је стало, него које истински волимо и који значе смисао нашег живота, али истовремено и слика која је пред нама, поворка која сахрањује младића, која је испуњена тугом, очајем, потврђује реалност у којој живимо, а то је реалност пропадања, реалност деградације, пролазности, реалност смрти.

Ма колико снажни и моћни и ма колико имали разноразног оруђа у својим рукама којим можемо улепшати околности и амбијент у којем живимо, ма колико имали средстава којима можемо улепшати своју спољашњост, ипак једино што је чињеница и што је сигурно је то ово што нам открива поворка која је описана у данашњем одломку из Јеванђеља. И у тој поворци јасно стоји да наше тежње и глади, онда када су затворене у нас и када имају своје порекло само у нама, немају успеха, као и то да наша логика није усклађена са логиком онога што се дешава око нас и у нама. Логика пролазности, ред онога што се рађа и долази у овај свет и његов крај и пролазност, не функционишу по нашој логици. Оно што се пре родило логично је да по нашим правилима пре заврши своје постојање, кад је већ оно нама суђено. Али можда је и то знак наше наде да наша логика не функционише, да постоји нека друга логика коју не можемо сами открити и до ње доћи, која има своја правила. Оно што је последње биће прво, оно што је касније дошло може најпре отићи и престати да постоји у овом видљивом свету ограниченом временом, простором и пролазношћу.

То и јесте наша нада, јер чак и да све иде по нашој логици, откривено је једном светитељу да смрт није тек биолошка реалност, него да је смрт духовна реалност, да је смрт самоћа. Њему је откривено да у паклу који

такође јесте својеврсна егзистенција и постојање, али није живот, постоје разне недаће и невоље и муке, али да је највећа мука то што је онај који је у паклу заправо потпуно сам. Сви који се тамо налазе, како је откривено том светитељу, слепљени су леђима један уз другог и нико не може да види онога који је поред њега. Свако је потпуно сам, па иако егзистира, битише, у тој и таквој реалности он је у паклу, он је мртав, јер је сам. И ево насупрот овој тужној, трагичној поворци која сахрањује једног од нас, имамо другу поворку, која иде у сусрет овој поворци пролазности, поворци смрти и одсуства живота. Иде поворка апостола на чијем је челу Господ Христос. Он само једном речју подиже из уснулости, из сна, онога који се упокојио. Једном речју! Устани, младићу! (Лк 7,14) – то су речи Христове. Заправо Он је извор смисла, Он је љубав по себи и зато је Он извор љубави. Отуда све ово што имамо као свет око себе и свет у себи, искључиво и само ако се прикључи на живот, на извор живота, на Христа, добија силу живота, силу не само трајања као битисања и егзистенције, него силу живота као искуство и реалност љубави и заједнице, искуство загрљаја са Христом кроз које грлимо једни друге и грлимо читав свет.

У том загрљају у којем Он постоји као вечни Бог, постојимо и ми у Њему и са Њим. Ту, наравно, кључна карика која нас везује за Христа јесте наша вера, вера која је без дела мртва, вера која се претвара у љубав, вера која је потпуно предавање и поверење у Христа као Једног у Тројици нашег Спаситеља, вера у Исуса Христа Сина Божјег и Његовог Оца и Духа Светог, који јесте Један у Тројици Бог и коме нека је слава у векове векова. Амин.

spc.rs